

Kyrbåken

N:r 7
1944

Pris
20 öre

Aktuellt:

Offensiven startar

Sidan 2

Samlingsdagarna

Sidan 3

Blåbo 14 – succé

Sidan 6

ORIENTERING

*Djupt i smärtans mörka dalar
med de minstes nöd förtrogen
först med livets rätt man talar
om den underbara skogen.*

*Först med nödens gråa börda
skickad ut i storm att digna
man med rättens oerhörda
osårbarhet kan välsigna.*

*Detta vill jag. Därför ber jag
blott att kunna detta enda.
Därför drömmer jag och ler jag,
därför skall jag inte vända,*

*endast söka, framåt treva,
utan gråt försaka brödet.
Är det ej att djupast leva
att med tro besegra ödet?*

OLLE SVENSSON.

Ur Ariel.

Fredens människor

På den ena sidan i det stora fruktansvärda kriget och även i de neutrala länderna, exempelvis Sverige, har redan sedan långa tider tillbaka förts en livlig och växlande diskussion om den fred som skall komma efter detta. Skall man försöka sig på att nämna något datum för diskussionens början så kommer man väl närmast att tänka på den dag då slaget vid el Alamein stod, det viktiga och kanske för hela världen avgörande datum, då krigslyckan definitivt vände och guden Mars marscherade över ingenmansland och anslöt sig till de demokratiska arméerna.

Att denna diskussion förs med djupaste allvar är helt naturligt; efter det mörkaste bladet i mänsklighetens historia vill man ha ett ljus och vackert, helst ljusare och vackrare än någonsin tidigare. I sin enkelhet och med sin ringa förmåga, att rikta de stora händelseförloppen känner man sig helt naturligt tacksam och i hög grad tillfredsställd med detta faktum.

Arbetsåret 1944—1945 är för oss godtemplare avsett att bli den stora offensivens år. I viss mån sammanfaller den med den offensiv världens demokratier satt igång för att på en gång slå ned de destruktiva och frihetsförstörande makterna i Europa och annorstädes. Denna offensiv har freden som mål.

Kanske kan det synas en smula förmätet att söka finna ett sammanhang mellan de här bägge offensiverna, men likaväl finns det ett. Natur-

Och man hoppas att dessa ärliga strävanden att uppnå en förnuftig lösning på detta mänsklighetens största problem äntligen skall krönas med framgång.

Så vitt vi kan förstå förs diskussionen på två linjer. Dels anstränger man sig att räkna ut det lämpligaste sättet för nationernas samlevnad och uppträdande, om och hur en internationell organisation skall inrättas m. m., dels hur människorna skola uppfostras, vilka fordringar man skall kunna ställa på dem, hur de skola uppträda för att genom sin levnad och med sin uppfostran »hjälpa» freden och förhindra kriget.

Vare sig på det ena eller det andra problemet har man kommit fram till någon definitiv lösning, nu lika lite som tidigare i historien. Vissa delar av programmet har man dock fått en viss klarhet och enighet i. Man är överallt viss om att människorna måste vara demokrater och att de måste vara demokrater med ansvar.

Hur man skall få människorna att leva efter de förnuftiga principer som sammanfattas i ordet demokrati diskuteras även det livligt och många åsikter föras till torgs. Vi är fullt medveten om att detta kan åstadkommas på många sätt och att alla måste prövas och användas, väl troligen gemensamt.

I sammanhanget kan vi dock inte låta bli att peka på de förnämliga »plantskolor» för demokratiskt lev-

ligtvis ha vi i vår begränsning inte räknat ut på förhand de storas avsikter och deras förvissning om händelsernas utveckling, men det kan naturligtvis tänkas att br OT och alla de andra förståndiga farbröderna i sin stora visdom räknat ut att en offensiv nu, detta år, skulle synkroniseras med demokratiernas väldiga kraftansträngning för frihet och fred.

Målen äro ju inte exakt desamma, även om med våra offensivmål även

nadssätt, som de flesta av de ideella rörelserna — i vissa fall folkrörelserna — utgör. Om vi, vilket ligger närmast till hands just nu, ser på godtemplarorden, så vet vi ju var och en att den inte endast sätter upp som krav på sina medlemmar absolut avhållsamhet från »brända och destillerade drycker». Detta är det främsta och det som bildar en grundval för allt det övriga, men det skadar inte att minnas att Godtemplarorden genom sin konstitution är en i hög grad demokratisk företeelse. Genom det sätt på vilket arbetet bedrivs uppfostras dess medlemmar till goda demokrater och goda medborgare. Godtemplarorden ställer stora fordringar på sina medlemmar — den fordrar att medlemmarna skall vara demokrater med ansvar inför samhället.

Det syns oss betydelsefullt att understryka detta. När diskussionen om fredens människor förs är det av vikt att detta kommer fram i denna diskussion. Det är av vikt för att samhället skall få uppmärksamheten riktad på betydelsen av att dessa rörelser finnes och verka »i det godas tjänst» och att samhället giver dem allt stöd. Det är vidare också av vikt att vi själva har detta fullt klart för oss och därmed inser den oerhört stora betydelse det har att arbetet alltid bedrivs med aldrig slappnande intresse och att Ordens idéer förs till än större framgång.

H. N.

Fyrbåken

Organ för
Medelpads distrikt
av I. O. G. T.

Postadress: Fyrbåken Box 2050,
Sundsvall.

Red.: H. Norling, adr.: Box 826,
Skönsberg.

Prenumerationspris 2 kr.
Postgirokonton 77 15.

Nya Samhällets Bok- & Accidenstryckeri
Sundsvall 1944 2266

Samlings-

dagarna

följer de ting demokratierna kämpa för. Vad dessa utgöras av framgår av årets arbetsplan som på flera sätt, skrivet och i tal presenterats så ofta att vi väl knappast behöver ta om det igen. Även våra mål syfta till att stärka freden.

Däremot skall vi berätta för dem som eventuellt inte märkt det att offensiven redan börjat. Det skedde söndagen den tredje september, då LD från samtliga loger voro kallade till konferens i Sundsvall "för att er-hålla de sista ordena". Visserligen hade inte — trots distriktsrådets enträgna uppmaning — alla infunnit sig till konferensen, men vi tro ändock att den förmådde uppnå sitt syfte: att förmedla till logerna den rätta offensivandan.

DT, br Erik Olsson, hälsade de närvarande välkomna och angav syftemålet med konferensen, varefter DS, br Hans Norling höll ett föredrag som han betitlat Grundvalarna för organisationens liv, men som till ungefär 90 proc. visade sig handla om rapporteringen, dels i allmänhet och dels den just nu aktuella.

Av de en smula nedslående siffrorna, vilka peka på fortsatt nedgång av medlemssiffrorna drog han några optimistiska slutsatser, enligt vilka nedgången är på väg att förbytas i uppåtående. Förutsättningen för att denna spådom skall visa sig riktig är naturligtvis emellertid att den offensiv som nu igångsatts genomföres med all kraft på alla händer.

Br DT redogjorde sedan ytterligare en gång för de uppställda offensivmålen i ett inspirerat anförande och dessa förutsätta vi som sagt redan äro allt för väl kända för att ytterligare behöva relateras. I samband därmed underströk han betydelsen av att varje loge gör sitt och att ingen klickar vare sig det är fråga om medlemsökning, samlings-dagar eller patrulldagar.

Br Norling propagerade i ett mindre anförande för godtemplarordens folkhögskola och DT angav några av de riktlinjer vi ha att följa i arbetet för denna. Till sist utredde br DT även frågan om de arbetsuppgif-

Distriktsrådet har fastställt samlingsdagar för distriktet enligt nedanstående:

Timrå-Hässjö:

- 193 Fredsförbundet, Östrand, onsdag 27/9, Berndt Graveleij.
- 1065 Segerns Banér, Fagervik, tisdag 26/9, Thure Lindh.
- 2058 Vivan, Vivstavarv, torsdag 28/9, Holger Eriksson.
- 2051 Segerlönen, Tynderö, söndag 1/10, Einar Åström.
- 2057 Sädeskornet, Fjäl, söndag 1/10, Holger Eriksson.
- 2854 Vår borg, Söråker, tisdag 3/10, Erik Olsson (Ö).

4898 Vinterny, Svarvarböle, söndag söndag 1/10, Thure Lindh.

5246 Bredsjön, Bredsjön, torsdag 5/10, Berndt Graveleij.

Borgsjö-Haverö:

- 1973 Fridshemmet, Ånge, torsdag 5/10, Werner Westberg.
- 1960 Magnus Huss, Erikslund, tisdag 3/10, Magnus Hovlin.
- 2690 Nytt Ljus, Alby, söndag 8/10, Werner Westberg.
- 3194 Pingstliljan, Överturinger, onsdag 4/10, Jenny Öhman.
- 5240 Kamratkretsen, Ön, söndag 1/10, Nils Björnert.

ter som komma på logerådens och godtemplarrådens lott. I samband därmed meddelade han att distriktsrådet inom kort kommer att skicka ut ett cirkulär med förfrågan till logerna om vad logeråden utträttat på olika områden. Är det alltså någon som känner med sig att för lite utträttats hittills finns det en möjlig-

gjort, dels väntar man sig inom rådet att få goda uppslag därigenom, som sedan kan komma andra loger till del.

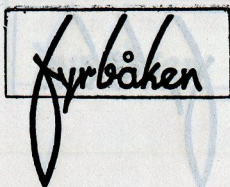
Under konferensens gång förekom en smula diskussion i olika sammanhang. Bl. a. ansåg LD i logen Hällberget, br Lindberg att DS tilltag att ideligen göra påstötningar hos LD om rapporten utgör ett våldsamt slöseri med distriktslogens knappa medel. Ytterligare någon uppträdde inte som visade sig hysa den åsikten. Tvärtom var det många som förfäktade den meningen att det så länge distriktet inte kan komma iväg med sin rapport förrän som ett av de sista i landet det var mycket befogat med dessa påstötningar. Att dessa därvid drabba även dem som under långliga tider alltid skött sin rapportering ansåg man inte skulle lastas DS för tungt.

Frågan om en mera planlagd och effektivare annonsering i stadens tidningar diskuterades även och resultatet av denna blev att man i allmänhet var inställd på en liknande annonsering som de religiösa samfundens bedriva och som för dessa erhålles för ett särskilt lågt pris.

DT, br Erik Olsson.

het att bättra på det innan rådet kommer med sina envisa frågor, vilka ovillkorligen skola besvaras. Avsikten med detta cirkulär är dubbelt, dels vill man få reda på vad logerna

Adressförteckning

över kretstjänstemän i Medelpads distrikt arbetsåret 1944 - 45.

Torp-Stöde:

KT. Karl-Erik Jonsson, Ljungaverk.
KS. Gustav Moberg, Ljungaverk.

Borgsjö-Haverö:

KT. Nils Björnert, Haverövädden.
KS. Anton Göransson, Haverövädden.

Njurunda:

KT. Erik Wenngren, Box 456, Kvissleby.

KS. Anna Karlsson, Haraberget, Essvik.

Sundsvall-Tuna:

KT. Alex Burman, Box 1353, Matfors.
KS. O. Arfström, Torggatan 16, Sundsvall.

Skön-Alnö:

KT. Sören Bild, Box 130, Skönsberg.

KS. Sten Pettersson, Gustavsberg, Alnö.

Timrå-Hässjö:

KT. Ivar Berglund, Näset, Svarvarböle.
KS. Einar Åström, Svarvarböle.

Indal-Liden:

KT. Helgar Nordensson, Byn, Liden.
KS. Erik Lindberg, Åsen, Liden.

3108 Vallens framtid, Haverövädden, lördag 7/10, Jenny Öhman.

3494 Framtidsminne, Byberget, lördag 30/9, Tage Allegård.

4461 Nyborg, Östavall, söndag 24/9, Tage Allegård.

Sundsvall-Tuna:

229 Hoppets Stråle, Selånger, söndag 24/9, Einar Wigur.

356 Gambettes Minne, Klingsta, söndag 1/10, Einar Wigur.

434 Segerkämpen, Lucksta, söndag 1/10, Magnus Hovlin.

977 Tunaborg, Matfors, söndag 8/10, Thure Lindh.

101 Strid och Frid, Sundsvall, onsdag 4/10, Erik Olsson (Ö).

156 Rätt och Sanning, Sundsvall, måndag 2/10, Erik Olsson (Ö).

157 Flink och Färdig, Sundsvall, torsdag 5/10, Fridolf Persson.

158 Hälleberget, Sundsvall, söndag 8/10, H. S. Norling.

159 Harmoni, Skönsmon, fastställes senare.

160 Lyckan, Sundsvall, fastställes senare.

3583 Sättnaborgen, Sättna, söndag 8/10, Einar Wigur.

Indal-Liden:

249 Folkets lycka, Loning, lördag 30/9, Helgar Nordensson.

288 Vaksam, Liden, söndag 1/10, Gösta Jonsson.

292 Samfundets stöd, Indal, söndag 1/10, Helgar Nordensson.

2290 Styrkan, Lidensboda, söndag 1/10, H. S. Norling.

2380 Fridsam, Anundgård, söndag 2/10, Helgar Nordensson.

3485 Skansbaneret, Järkvitsle, lördag 30/9, H. S. Norling.

Skön-Alnö:

161 Välkomsthemmet, Skönvik, tisdag 26/9, Erik Olsson (Ö).

176 Folkets väl, Alnö, torsdag 28/9, Fritz Gillgren.

196 Enighet, Hovid, söndag 1/10, Folke Backlund.

228 Skönborg, Skönsberg, söndag 17/9, Hans Norling.

241 Dahlens stjärna, Fillan, onsdag 27/9, Thure Lindh.

369 Sundhet, Sundsbruk, onsdag 4/10, Berndt Graveleij.

1134 Carlshem, Alnö, söndag 1/10, Erik Olsson (Ö).

2961 Alnö Framtidshopp, Alnö, lördag 7/10, H. S. Norling.

Njurunda:

172 Livräddningsbojen, Svartvik, onsdag 27/9, Sixten Bäckström.

264 Stridshjälten, Kvissleby, lördag 30/9, Fridolf Persson.

1585 Stridsbasunen, Essvik, lördag 7/10, N. O. Englund.

1970 Senapskornet, Galtström, söndag 1/10, Fridolf Persson.

2369 Ledstjärnan, Gästa, Maj, söndag 1/10, N. O. Englund.

3525 Tidens Tecken, Stockviksverken, onsd. 4/10, Frid. Persson.

3715 Vinterbloss, Västanå, Maj, onsdag 4/10, Sixten Bäckström.

4753 Böljan, Björkö, söndag 8/10, Sixten Bäckström.

Torp-Stöde:

195 Stödjepelaren, Stöde, söndag 1/10, Verner Sahlström.

384 Ridder Huss, Ljungaverk, söndag 1/10, Werner Westberg.

978 Fränsta Kämpe, Fränsta, torsdag 5/10, Edvin Tranberg.

2050 Ljungan, Torpshammar, onsdag 4/10, Verner Sahlström.

2985 Hoppets hem, Nedansjö, söndag 1/10, K. E. Jonsson.

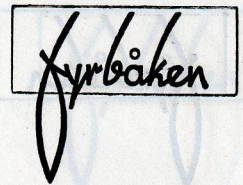
3116 Framåt, Fränsta, onsdag 4/10, K. E. Jonsson.

4120 Nordens Kämpe, Nordanede, onsdag 4/10, Edvin Tranberg.

4577 Fredsstjärnan, Viskan, lördag 7/10, K. E. Jonsson.

Kring det tal som ledaren håller bör logerna anordna ett underhållande och tilltalande program, så att medlemmarna genast vid starten finner arbetet intressant och givande och stärkes i sin föresats att deltaga "med liv och lust" under det fortsatta arbetsåret. Om möjligt bör logerådet kalla samtliga medlemmar med särskilda kort (finnas att rekvirera hos Oskar Eklunds förlag, Vasagatan 9, Stockholm). Genom distriktsrådet försorg kommer en tilltalande affisch att skickas ut till samtliga loger. Dessa få under inga förhållanden ligga oanvända! Alla loger måste genomföra sina samlingsdagar. På det sätt detta göres kanske beror om distriktet skall kunna uppnå de i arbetsplanen uppställda målen eller inte.

Ungdomsfylleriet bottnar

i föräldrarnas tanklöshet

Ungdomsfylleriet har under de senaste åren stegrats i oroväckande grad, likaså könssjukdomarna, och de båda företeelserna ha bevisligen ett direkt samband med varandra. Detta konstaterar chefredaktör Ernst J. Lundqvist i en "fönster"-artikel i Folket i Bild och knyter här till en del reflexioner om fördelningen av ansvaret för nämnda sorgliga nutidsföreteelser. Vad som sägs, är verkligen ägnat att bli en allvarlig tankeställare för dem, som ha ansvar för det uppväxande släktet, däribland givetvis föräldrarna, men även en stor del av tidningspressen bör ta åt sig.

I artikeln konstateras vidare, att även den under senare år ökade ungdomsbrottsligheten har ett obestridligt samband med alkoholvanor och osunt sällskapsliv.

Chefredaktör Lundqvist skriver vidare:

Så här lydde en tvåspaltig rubrik i en ledande stockholmstidning här-omdagen:

"Landets mest vitale 100-åring tar alltjämt middagspärlan."

I artikelingressen — det rörde sig om en födelsedagsintervju — underströks ytterligare som det betydelsefullaste:

"Han tar alltjämt sin lilla middagspärla, och anser, att den verkligt bidragit till att han uppnått så

hög ålder. Ungkarlsståndet håller han högt — tänk vad han sluppit många bekymmer för fruntimmer och ungar, säger han."

Slutligen dras i själva artikeln — för att riktigt fastnita det hos läsaren! — ännu en gång den tydliga i intervjuarens uppfattning oerhört märkliga uppgiften om "middagspärlan"...

Den andefattiga journalistens platta och tanklösa tuggande på det lilla spritförhärlikande korn, han funnit, är så typiskt. Samma obegripliga tanklöshet, samma oförklarliga likgiltighet för alla livets rakt motsatta erfarenhetsrön och fakta möter hos alla de tusende föräldrar, som genom sina dåliga föredömen, sina uttalanden och sin spritdyrkan hos sina barn grundfäster tron på alkoholen som något enastående livs- och glädjeelixir. Samma tanklöshet kännetecknar mödrarna och fästmöra, som skickar spritpaket till de i militärtjänst inkallade ungdomarna! Och samma tanklöshet präglar alla de militära befäl, idrottsledare och ungdomsfostrare, som, utan att reflektera, dag efter dag genom sina egna exempel glorifierar spritbruket hos ungdomen!

En stor strumpfirma i Stockholm utgav nyligen till kundkretsens tjänst en handbok i s. k. god ton.

Författarinnan gav där anvisning på hur en familjemiddag skulle ordnas. Fanns, stod det, till äventyrs bland de inbjudna någon absolutist, så skulle värdinnan ha till hands någon färgad läskedryck i samma kulör som de viner och den spirituosa, vilken serverades, och fylla hans glas — så att — och ex. närvarande barn — kunde skåla med de andra..

Kan man tänka sig något ynkligare fnoskeri!

Men så är det — i vida kretsar har det blivit hart när otänkbart att hålla ens den enklaste lilla familjefest utan att spriten, pokulerandet och skålandet är huvudingrediensen i festprogrammet.

Just i detta i denna enbarmiga tanklöshet hos de äldre, ligger huvudorsaken till det stegrande ungdomsfylleriet!

Borde inte alla föräldrar inför erfarenhetens och statistikens ojäviga vittnesbörd ha stor anledning till allvarlig eftertanke och begrundande av faktum: att det är just i hemmet, i deras egna inrotade alkoholvanor, som ungdomens alkoholbruk grundlägges.

Ansvaret därför kan inga föräldrar slingra sig ifrån. Ty svart blir inte vitt, även om läskedryckerna färgas aldrig så mycket — för det heliga pokulerandets skull!

Vill Ni göra fördelaktiga inköp?..

...vänd Er då till

ENGELFELDTS

(ledande i Norrland)

TELEFONER (växel): 3098 3703 4098

MÖBLER,

MATTOR, GARDINER, ARMATUR

Blåbo 14 - succé

Blåbo 14, utbildningslägret för scoutledare inom vår ordens scoutförbund, förlagt till Tunascouterens präktiga stuga på Målstaberget och till den utmärkta tältplatsen i dess omedelbara närhet, blev utan överdrift en verklig fullträff.

Detta konstaterade utbildningskursens ledare scoutchefen Berthel, med synnerlig tillfredsställelse vid

strängt taget allt vad en scoutledare behöver besitta i kunskaper, så långt man under en vecka kan fördjupa sig däri, om lägerarbeten, matlagning, orientering, sjukvård och första hjälp vid olycksfall. Vad de käcka pojkarna kunde, fingo de tillfälle lägga i dagen vid den 24-timmars-"haik" som arrangerades under onsdags- och torsdagsdygnen av

togos i III:s klass, en flicka befordrades till första- och en gosse till andraklassare. Scoutchefen riktade vid avslutningen ett uppriktigt och varmt tack till ägaren av den utmärkta tältplats, som upplåtits, hemmansägaren Emil Eriksson i Målsta och hans familj, som på ett så utmärkt och uppoffrande sätt sört för att hjälpa lägerledningen till rätta med att få alla förnödenheter som man behövde, allt ifrån tälthalmen till mjölken och potatisen. Scoutchefen kunde konstatera, att det inte låg någon överdrift i, att hr Magnus Hovlin presenterat hr Eriksson som "världens hyggligaste bonde". Allt var väl ordnat för den givande kursen och lägerledningen förtjänar högsta betyg för lägerprogrammet och dess genomförande, för välordnat kosthåll och omsorg om deltagarnas trevnad.

På avslutningskvällen gavs uttryck för tillfredsställelsen härför och den del däri, för vilken scoutchefen Berthel med all rätt borde hedras, i tal av komminister Karl

Gruppbild av deltagarna med scoutchefen Berthel i mitten.

avslutningslägerbålet den 4 augusti, dit icke blott kursdeltagarna mött upp utan även Tuna goss- och flickscoutkårer och en avsevärd samling av bygdens folk, däribland många av sommargästerna, som trivas i bygden vid Marmen och Målstaberget. Förhållandena hade också varit de mest gynnsamma och det 20-tal av intresserade unga och käcka scouter, vilka från skilda delar av Sverige samlats till kursen den 30 juli, kunde konstatera att de under en allt för kort vecka fått vistas i en av landets allra naturskönaste bygder. Vädrets makter har skänkt den mest strålande högsommarvärme, och inte en enda regnskur har stört det omfattande kursprogram, som ledningen förelagt och som upptog

kursveckan. Rustade med vad de kunde anses behöva för livet ute i Guds fria natur, däri ingående övernattnings vid en på kartan angiven punkt, till vilken det gällde att orientera sig fram, gävo sig kursdeltagarna åt skilda håll ut i skog och mark.

När lägerledningen vid mörkrets inbrott gjorde sin inspektionsrond, kunde fastslås inte bara, att varje patrull hittat fram till angiven plats utan även att var och en rätt sig ett gott nattläger, lagat sig mat och bakat pinnebröd, som fick högsta betyg. En del patruller hade bland sina troféer skinn av huggormar, växt rariteter och abborrar fiskade på krok, förfärdigad av en säkerhetsnål. Vid lägerbålet skedde scoutinvingning. Tio gossar och flickor upp-

Ordenssiskon!

Vid reparationer och nybyggnader, vänd Eder då med förtroende till

Lyréns
Målerifirma

Box. 449. Tel. 4465.

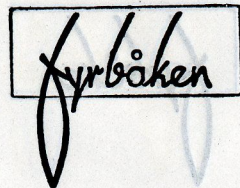
Verkstad: SJÖGATAN 21,
Sundsvall.

Vördsamt

Carl-Ivar Lyrén

UTFÖR ALLT INOM YRKET.

INFÖR VALET

Denna höst skall val av riksdagsmän till andra kammaren äga rum. Vid denna tidpunkt torde alla nomineringar av kandidater vara avslutade, och vi har att inrikta oss på att alla röstberättigade medlemmar deltagar i valet.

Vi känna alla till den insats, som nykterhetsvännerna gjort tidigare, när det gällt att sätta en mera folklig prägel på vårt samhällsliv, och man kan utan överdrift säga, att på många håll i vårt land gingo valen tidigare i nykterhetsintressets tecken helt och hållet. Det var de lokala samarbetskommittéerna, som arbetade under högtryck före valen med känt resultat.

Det finns många sociala frågor vilka de politiska partierna försöka lösa efter sitt eget tycke. Men av alla sociala frågor torde väl nykterhetsfrågan ligga oss nykterister närmast. Utan att behöva gå närmare in på saken kunna vi väl komma överens om att dryckenskapen är ett så stort ont i samhället, att vi har all anled-

ning göra vad vi förmå för att nedbringa spritkonsumtionen, och att förmå flera människor att bli helnyktra.

Vi äro alla medvetna om att vid nästa riksdag skall hela alkoholproblemet upp till behandling. Det är då nödvändigt att vi har personer i riksdagen som kan föra vår talan och förmå riksdagen besluta i sådan riktning att det gynnar våra intressen.

För närvarande har Medelpad bra med helnyktra riksdagsmän, men vi har möjlighet att placera flera. Låt oss komma ihåg detta när valet äger rum. Det får inte finnas någon röstberättigad godtemplare som saknas vid valurnorna i år.

Ett livligt deltagande och en mangrann unpslutning kring Goodtemplarordens program ger oss en starkare ställning utåt och ökad kraft att lösa de uppgifter som framtiden pålägger oss.

Broderligen
THURE LIND.
D. L. S. N.

NORSKT: Trønderhistorier

To naboer i Leinstrand, Lars og Ola, ha vært uvenner i en mannsalder. Begge vart langt opp i årene, og Ola var blitt så skral at han lå på sotteseng. Da presten kom på besøk og Ola skulle skrifte, nevnte han dette med Lars.

— Mja, vi har nå vært uforlikt bestandig, men det er nå ikke så nøye når det er 'n Lars.

Björklund, Karlskoga och under-teknad, som också uttalade den varma förhoppningen att intresset och förståelsen för scoutings stora uppgift i Ordens fostringsarbete mot målet — ett framtidens Sverige på helnykter grund — skulle vinna insteg hos alla, ej minst i vårt kära Medelpad.

Magnus.

Presten hentet Lars for å få i stand en forsoning ved dødsleiet.

— Hem! Det er dårlig med deg nå, Ola.

— Mja, det er så.

Presten fikk Lars bort til sengen. De to karene tok hverandre i hånden og tillgav hverandre, og Ola sank ned på puten igjen. Men da Lars skulle til å gå sin vei, reiste Ola seg opp i sengen og sa høyt:

— Ja men det er så mye du vet det, Lars, at blir jeg friskt igjen skal alt være som det har være som det har vært mellom oss!

n a b o granne; n ø y e n o g a .

DM i orientering

Godtemplardistriktsmästerskapen i orientering kommer i år att arrangeras av logen Vivan i Vivstavarrv. Tävlingarna komma att genomföras i början av kotober. Inbjudan till deltagande kommer senare att utsändas till alla loger och SGU-avdelningar.

DANSKT: Momento Mori

De kender disse Massefotografier, som man faar taget i sine unge Dage, enten af ens Skoleklasse, ens Rekruthold eller en anden Korporation, man har været med i. Man faar taget dem — og saa ligger de Resten af Livet i en Skuffe.

Saadan et Billede var netop blevet taget af en Fotograf i ældste Klasse i en Kommuneskole. Da det første Eksemplar forelaa, foreviste Læreren det for Eleverne og anbefalede dem at bestille det.

— Det er saa morsomt at have senere i Livet, sagde han. Saa kan I finde hinanden paa Fotografiet og sige: Se, der er Peter, og der er Christian.

— Ja, afbrød en Stemme fra Baggrunden. Og der er Læreren. Han er død nu.

ATELJÉ
Saxén

Innehavare:

Porträtt & Serie-ateljé

ALBERT ENGSTRÖM

Sten Johansson

trefaldig mästare

Det strålande vädret gjorde säkerligen sitt till för att publiken vid DM-tävlingarna för godtemplare i Medelpad den 10 juli blev så liten; ett hundratal bevittnade uppgörelserna, vilka voro av riktigt god klass. 100 meter på 12 blankt, diskus 34.43 och stav 3.50 äro resultat, som ej skämmas för sig i andra och större sammanhang, t. ex. ett allmänt DM. Däremot var det sämre i höjdhopp med 1.45 och spjut 38.72.

Med sina tio grenar drog tävlingen ut på tiden, och klockan var åtta på kvällen, innan prisutdelningen avslutats. Någon död punkt var det dock aldrig någon gång, utan teknikgrenarna kördes två och två, medan loppet ströddes in i programmet på lämpliga ställen.

Första gren var 100 meter, där ängepojken Karl Bohlin utan finish segrade på utmärkta 12 sek. blankt. Med tvåan 4 m. efter och det övriga fältet samlat blevo resultaten:

1. Karl Bohlin, Fridshemmet, Ange 12.0 (nytt DM-rek. för godtemplare)
2. Tage Dahlin, SGU, Sundsvall .. 12.4
3. Tore Eriksson, SGU, Ange 13.0
4. Torst. Melander, Nordens Kämpe 13.1
5. Tor Sundström, Lyckan, S:vall 13.5

HÖJDHOPP:

Höjdhoppet, som kördes samtidigt med diskuskastningen, blev en svag gren med ett så blackt resultat som 1.45 meter. I diskus rehabiliterade höjdhoppssegraren Sten Johansson sig däremot med ett kast 31.32 — han sprang nämligen mellan höjdhoppställning och diskusring, vilket aldrig kan vara riktigt bra för uppnåendet av goda resultat ...

1. Sten Johansson, SGU, Sundsvall 1.45
2. Tor Sundström, Lyckan, S:vall 1.45
3. Torst. Melander, Nordens Kämpe 1.40
4. Gunnar Bjelkström, d:o 1.35

DISKUS:

1. Otto Hofling, Tunaborg 34.43

2. Tage Dahlin, SGU, Sundsvall .. 34.00
3. Sune Johansson, Hälleberget .. 32.23
4. Sten Johansson, SGU, Sundsvall 31.32
5. Yngve Öhman, Nordens Kämpe 30.79
6. Eric Granskog, d:o 29.05

LÖPNING 3.000 meter:

Ett fyra man starkt fält släpptes i väg på 3.000 meter, — ett tre man starkt kom tillbaka med bästa man, Eric Granskog, på tiden 10.04.0. Fjärde man bröt loppet trots den svaga utgångsfarten redan efter 1¹/₂ varv. Segraren ledde loppet igenom och följdes ända till upploppet av andre man, som då tvingades släppa.

1. Eric Granskog, Nord. Kämpe 10.04.0
2. Rolf Hansson, Vår Borg 10.13.3
3. G. Bjelkström, Nord. Kämpe 11.07.2

Goda resultat vid årets DM för godtemplare, två nya DM-rekord

STAVHOPP:

Stavhoppet blev en av de bättre grenarna tack vare deltagande av Matfors kände Otto Hofling, som vann med 3.50 met., en halv meter till goda på andre och siste man. Utom tävlingen noterade vi Lars Lars Lidgren med 3.30 som bästa hopp.

1. Otto Hofling, Tunaborg 3.50
2. Gustaf Henriksson, d:o 3.00

KULSTÖTNING:

Kulstötningen saknade de riktigt fullvuxna grabbarna, och resultaten

höll sig snarare mellan 9.50 och 10.50 än mellan 11 och 12 met. Den ende senioren — riktigt — var trean Granskog. Vad man också saknade var det nog djupa satsandet; till leda såg man den raka sats, som aldrig ger full rättvisa åt vederbörandes styrka och snärt.

1. Sten Johansson, SGU, Sundsvall 11.12
2. Tage Dahlin, d:o 10.52
3. Eric Granskog, Nordens Kämpe 10.50
4. Sören Johansson, Hälleberget .. 10.13
5. Sune Johansson, d:o 9.88

Så fjärran går du ...

Så fjärran går du allt som är så nära ditt eget väsens dolda hemlighet — till vilna vägar vindarna dig bära en ton du glömt men innerst inne vet att den är mer än sägenspunnen ära förmer än vackra ord fåfänglighet ... men dömd du går att halm och strå uppskära där blommor kunde dofta salighet.

Så nära går du ting som synas stora men inte äro, som sig själv förlora i stjärnstrött mörkers djupa perspektiv.

En gång du toner hör och dofter andas

när evighetens köld i blodet blandas och alltför sent du griper fatt ditt liv ...

NILS THORÉN.

Ur Vi.

Marknadens förnämsta KONTORSUTENSILIER

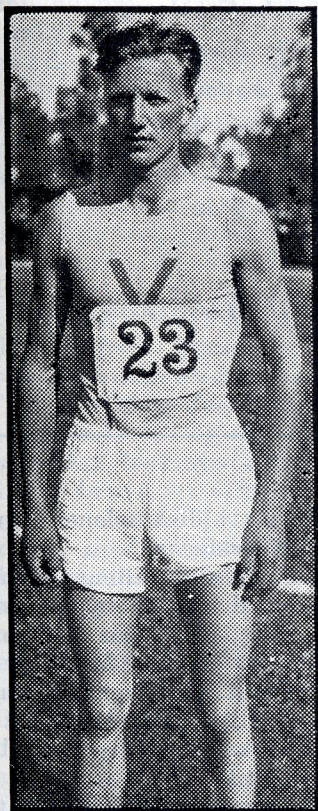
saluföres av Nordiska Kartro A.-B., Vasagatan 9, Stockholm

LÖPNING 800 meter:

Bortser man från de utom tävlingen startande Rune Öhmans och B. Aslunds privata uppgörelse, som slutade med seger för den förstnämnde med tiden 2.01 mot den senare 2.07, blev 800-metersloppet det mest spännande momentet under hela tävlingen. Söråkers kände Birger Hallin fick kämpa för fullt mot Tore Eriksson, som distanserades med blotta handsbredden.

1. Birger Hallin, Vår Borg 2.13.0
2. Tore Eriksson, SGU, Ange .. 2.13.1
3. Gustaf Henriksson, Tunaborg . 2.15.2

Otto Hofling dubbelsegrare

LÅNGDHOPP:

Långhoppet blev en uppgörelse mellan två, där den förhållandevis långhoppande Tage Dahlin vann med 90 cm. tillgodo på andre och sista man.

1. Tage Dahlin, SGU, Sundsvall .. 5.73
(nytt DM-rek. för godtemplare)
2. Tor Sundström, Lyckan, S:vall 4.93

SPJUTKASTNING:

I spjutkastning segrade — tack vare styrka — Sten Johansson över sin namne Sune, vars stil var en helt annan och renare.

Ordenshusen-

II

Efter premiärspelningen uppsattes filmen på ytterligare ett par platser i Stockholm och kanske på de större städernas största biografier. Därefter får hela upplagan låt oss säga 30 st. kopior vilka utplaceras över hela landet. En utländsk film har ju ytterst få kopior, en svensk däremot går ut i betydligt större upplaga.

När en filmfirma hyr ut filmen sker det efter en viss rangordning biografplatserna emellan. Firman ser rent ekonomiskt på sina uthyrningar. En filmbyrå försöker därför att bedöma varje biografplats efter sin ekonomiska synpunkt. De stora platserna och de stora biograferna har därför företräde. Därför hyr man helst ut till de biografier som på kortaste tiden lämnar det största nettot. Det har en avgörande betydelse vilken premiär filmen får. Om den blir uppsatt på en av de moderna biograferna och därtill får en fin press, då är dess segertåg genom landet som en storfilm säkrad.

Det är väl så att vi inom våra styrelser vill ha de bästa filmerna forstast möjligt. Har man här att göra med en byrå med ordning och reda så får man som regel veta vid vilken tidpunkt man kan få ifrågavarande film.

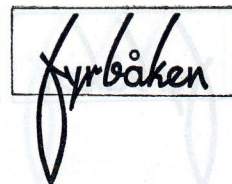
Som bekant avfordras det oss kontrakt för ett visst antal filmer som skall spelas under året. För oss måste det vara angeläget att få så små och få kontrakt som möjligt. Vi får därigenom mycket större rörelsefrihet vid val av program. För den biograf som har att räkna med konkurrens ställer sig frågan helt annor-

1. Sten Johansson, SGU, S:vall .. 38.72
2. Sune Johansson, Hälleberget .. 37.69
3. Yngve Ohman, Nordens Kämpe 37.13

SVENSK STAFETT 100x200x300x400 meter:

1. SGU, Sundsvall 2.18.2
2. Nordens Kämpe 28.8

Enär klubbarna underlåtit anmäla sina stafettlag till DM-arrangörerna måste samtliga stafettlopp avskrivs från programmet och skjutas på till längre fram under sommaren...

Biografdriften

lunda. För sådan biografägare gäller det att genom kontrakt med de leveranskraftigaste filmbyråerna tillförsäkra sig film i tillräckligt antal för en säsong i sänder. I en sådan situation är det absolut nödvändigt med kontrakt — och då är det biografägaren som strävar efter att få dem tecknade. En styrka i konkurrensen är naturligtvis att få de största slagnumren och de mest publikdragande numren. Därför uppstår det en ständig dragkamp mellan konkurrerande biografier att få vara kund hos filmbolag, som gjort sig kända för sådana filmer.

En av anledningarna till att den s. k. cirkulationsprincipen fått stryka på foten och att filmbyråerna delvis får se bort ifrån huvudprincipen att placera film hos den biograf, som ger bästa kassan, är uppkomsten kedjebiografier och biografkoncerner. Genom att koncernen eller ägaren av kedjebiografier uppträder som enhet och representerar ett stort inspelningsbelopp bortfaller bedömandet av de enskilda platsernas prestationsförmåga. Filmbolagen tvingas gå med på ofördelaktiga uppgörelser för enstaka platser för att kunna hålla sig väl med koncernen och få sina filmer spelade på de stora platserna. För ensamstående biografägare som får koncernen

till konkurrent blir det synnerligen svårt att hålla dem stången. Koncernen utnyttjar alla möjligheter att lägga under sig filmtillgången, tilltvinga sig kontrakt med det ena filmbolaget efter det andra. Koncernen erbjuder konkurrents villkor för filmhyrning, i antal program, i hyrespris, i speltid o. s. v.

Den enskilde biografägaren får se sina filmleverantörer nu minska i antal och leveransförmåga. Man blir hänvisad till att spela film från mindre filmbolag, som inte kunna bjuda på de stora slagnumren. Filmkvaliteten sjunker och därmed dalar inkomsten. En konkurrenskraftig biograf måste alltid följa med den tekniska utvecklingen inom branschen och alltid förbättra sin maskinella utrustning och biograflokalernas inredning. Minskade inkomster av rörelsen försvårar för biografen att följa utvecklingen. Även detta medför nedgång i publikfrekvensen. En vacker dag finner kanske biografägaren att hans rörelse inte bär sig. Och det känner nog konkurrenten också till, vilken genast uppträder som den tillskyndande räddaren och erbjuder sig att förhyra lokalen och fortsätta rörelsen. Hur länge den förhyrda biografen kommer att bestå, beror på många omständigheter. Finns koncernen det fördelaktigare att minska antalet biografier på platsen regleras programsättningen så, att mindre publikdragande filmer placeras på den förhyrda lokalen. Allt göres för att så småningom vänja folk av med att besöka den gamla konkurrentbiografen. Med klara och oförfälskade siffror kan de sedan bevisa inför hyresvärden att biografen inte går längre. Den måste nedläggas. Därmed har en konkurrentbiograf definitivt besegrats och koncernen är ensam härskare som biografägare på platsen.

För vinnande av medlemskap i föreningen fordras således andels-teckning. Medlemskapet förpliktar till överlåtelse till Föreningsbiograferna att träffa avtal med filmleverantörerna om film. I möjligaste mån skall Föreningsbiograferna vid utövande av uppdraget följa medlems önskemål på val av leverantör och storleken på kontraktet. Medlem måste fullfölja ingångna avtal och den lämnade garantiförbindelsen skall vara en säkerhet att så sker.

BUKETT

*Späda plantor av drömlå scilla
stå vid vägen bland ris och strå.*

*Dagen stiger så klar och stilla,
ingen oro kan oss här förvilla,
ingen sorg kan vårt hjärta nå.*

*Ljusa minne, du än förnyar
glömda gårdar och gråa byar,
och på himmelen lätta skyar
som drömmar gå.*

*Liten kulla bland gröna kransar,
brudbloss lysa till ditt behag.*

*Morgonvinden så lustigt dansar,
mörkret flyr inför solens lansar.*

Röda vallmo, min hyllning tag.

*Kabbeleka, vid källans flöde
och där myren går vid och öde,
lys ännu då vi äro döde
vår natt till dag.*

EMIL HAGSTRÖM.

Ur Ariel.

Avsikten med hela denna till synes invecklade apparat är att få till stånd en fast samhallning. Vi skall emot filmägarna stå som en man, som ett företag. Inbördes får vi behålla vår frihet. Vi får ta ut de filmer vi tycka bäst om och de filmer vi anse bäst passa orten o. s. v. Skötseln av biografen överlätes på de lokala krafterna. Föreningen hyllar nämligen den principen att rörelsen har behov av att på varje plats med biograf av detta slag skall finnas personer som får inblick i att och med förstånd självständigt sköta rörelsen. Genom centraliserandet av kontrakteringen mena vi att man skyddar de enskilda biograferna mot filmbolagens ev. utpressningsförsök i form av krav på orimligt stora kontrakt höga garantier och höga filmhyror.

Har det nu någon betydelse om biograf i Ordenshus drives av ordenshusledningen själv eller om lokalen hyres till samma ändamål? Det är en fråga, som helt naturligt

finns sig i diskussionen om ordenshusbiograferna.

Det är min uppfattning att en biograf, som drives av byggnadsföreningen själv, ger bästa ekonomiska resultat. Ett skärskådande av siffrorna från ett par byggnadsföreningar visar tydligt på att resultatet från de år, då lokalerna uthyrdes till biograf och till annat ändamål, icke kunde tävla med resultat från tiden för biograf rörelsen i egen regi.

Generellt kan man utgå från att en biograf rörelse ger i avkastning ca 30 % av årsomsättningen. Kostnaderna för en biograf skulle man i stora drag kunna skissera upp genom att säga, att filmhyror i medeltal torde vara 40 % och driftskostnaderna (frakter, reklam, personal, o. dyl.) 25 à 30 % beroende på biografens storlek och på personalkostnaderna (på många håll betraktar man tjänsten vid en biograf som en del i det ideella arbetet och är därför underbetalt eller helt oavlönad.)

För en biograf med 25.000 kr. årsomsättning bör bruttovinsten bli

c:a 7,500 kronor. Motsvarande biograf i ordenshus drivet av en hyresgäst torde icke kunna betala mer än c:a 5.000 kr. i hyra (20 % av bruttot). Rent ekonomiskt är det således fördel att byggnadsföretaget sköter biografen själv. I det här fallet blir ju skillnaden 2.500 kr.

Den moraliska sidan av biografverksamheten är inte oväsentlig. Om byggnadsföreningen själv driver verksamhet kan den också öva inflytande på vad som skall visas på vita duken. Stora vanskligheter vid låter programvalet. Hur noggrann man än vill vara i detta fall begär man misstag. Recensioner och reklam äro otillräckliga medel för bedömandet av om filmen skall sättas upp på en biograf eller ej. Publikvärdet har också något att säga till om. Man vill ha goda filmer som drar folk, för att resultatet av rörelsen skall bli bra. Därför sker det ibland misstag.

Finns det någon möjlighet till bättre existensvillkor för en biograf, som blivit efter och har det svårt, så borde sammanhållningen mellan ordenshusbiograferna, d. v. s. Föreningsbiograferna kunna finna den.

Ett samhälle kan numera inte vara utan biograf. Det måste vi fastslå. Biografen är ett ofrånkomligt behov. Tar inte vi hand om rörelsen, där tillfälle bjuds, finns det alltid folk, som är intresserad av uppgiften. Film och biografverksamheten har ju anseende om sig att vara en utomordentligt luckrativ affär. Är det då inte bättre att vi själva har ledningen av detta nöjes- och bildningsmedel, som biografen är?

Med vår ideella ställning till livet kan det kanske lyckas oss att operera bort de största defekterna på rörelsen.

Om vi så till sist skulle gå tillbaka till den ekonomiska betydelse biograferna i ordenshusen har, så vill jag bara peka på några siffror. Visserligen känner jag inte till i detalj alla de ordenshusbiograferna så väl, att jag kan säga hur deras ekonomi är, men om jag skulle tillåta mig en uppskattning, så torde deras sammanlagda årsomsättning hellre överstiga än understiga miljonen. Utgår jag ifrån den förut nämnda beräkningen (30 %), innebär det en bruttovinst till ordenshusen på i runt tal 300,000 kr.

Vad betyder inte dessa pengar för underhållet, för förbättrandet av ordenshusen? Många ordenshus äro av gammalt datum. De behöva säkert snyggas upp, moderniseras och göras trivsamma. Som vi alla känner till har kravet på komfort, stil

och i viss mån elegans trissats upp till orimliga proportioner när det gäller biograflokaler. De nya propra lokalerna gör dock sitt till att avståndet från en gammal lokal till det nya filmtemplet ökar och det tvingar till en översyn av ordenshusen, om man vill hålla sig med i konkurrensen biograferna emellan. En insändare i fackorganet för biografbranschen skrev helt nyligen: "Betränt att vi landsbor äro svenska medborgare och även människor som har rätt att göra anspråk på ett nöje under någorlunda angenäma former. Varför skall vi se Edvard Persson bänkade i ett tält eller godtemplarlokal, föreställningen förtryckt med avbrott i varje aktskifte, samt efterlämnande träsmak på en viss korppsdel för minst två timmar framåt — när stadsbon för samma pris kan se samma program i en elegant och trivsam biograflokal.

Överdrift, kan ni säga! Men någan sanning kan det dock ligga i nödroppet.

Vi skall nu här försöka skapa ett förhållande i Medelpad som skall giva oss möjligheter att rycka upp våra ordenshus rent ekonomiskt. Jag tror att anslutningen till Riksföreningen är den bästa vägen. Lokal bestämmanderätt är bra men den fullständiga isoleringen måste brytas. Skapande av ett organ för ordenshusen, ett organ som har förtroende och myndighet, är nog en nödvändig sak för att vi skall nå några verkliga resultat.

DANSKT:

Paa Hotel

Det er paa et overfyldt Hotel i disse Dage. En lille 5 Aars Pige er blevet anbragt for Natten i et Badeværelse og er meget ked af at ligge alene:

— Mor, er du der?

— Ja, min Ven.

— Far, er du der?

— Ja, ja.

En af Hotelgæsterne mister Taalmodigheden og raaber:

— Vi er her allesammen! Din Far, din Mor, din Søster, din bror, dine Tanter, dine Onkler, dine Kusiner.

Sov nu med dig!

Der er stille et Øjeblik. Saa høres en forsagt Røst:

— Mor, var det Vorherre?

Fyrbåken

Glöm ej
rapportera!

Skicka in rapporten i tid!

Glöm ej nödhjälpsindon!

Kol - Koks

Byggnads- material

Tegel

Trävaror

A/B. KOLIMPORTEN-LAURENTS

Storgatan 26.

Tel. Namnanrop.

SUNDSVALL

K

ONDITORI

Elegant
men trivsamt

ORIENT

STORGATAN

5

SUNDSVALL

Tel. 4195

Köp en ny kvalité - CYKEL

nu när den är LICENSFRI, eller låt oss renovera er gamla. Stor sortering cykel- delar i lager. Däck VULKAS. Gamla vel. i utbyte. OBS. Full sortering fiskredskap.

Broderligen

OLLE PERSSON

Ö. Esplanadgatan 17.

Telefon 1773. (Intill Svea-bio.)

IOGT-vimplar i lager.

Skapa i samverkan

Konsum Erikslund

Allt i RADIO

REPARATIONER

RÖR

RESERVDELAR

Norrlands Radio

Storg. 9. Tel. 5380, bost. 68217.

Har levererat Radiogrammofonen till Logen 2058 Vivian, Vivstavarv.

*För goda köp -
till rätt pris borga*

Gynna Fyrbåkens annonsörer!

VID VISTELSE I SUNDSVALL

Besök

KpS
Självserving

ideal-
matställe
för alla!!

Inga
drickspengar

KOOPERATIVA PRODUKTIONSFÖRENINGEN

SE nyktert på inköpsfrågan:

Handla med förtroende i **DE PRIVATA
AFFÄRERNA**

Godtemplare!

Låt inbinda
Edra
böcker hos

Wikströms Eftr.

Fredsgatan 5. Sundsvall.

Byggnadsbolaget

HALLSTRÖM & NISSES

P. HALLSTRÖM
Kapten i v. v. k.

AND. NISSES
Byggn.-ingenjör

SUNDSVALL

Tel. 55590 (växel)

HUS- och FABRIKSBYGGNADER
BRO-, VÄG- och VATTEN-
BYGGNADSARBETEN.

STADENS

POPULÄRA OCH TRIVSAMMA

BOKHANDEL

ÄR

NYMANS

Tel. 3508. SUNDSVALL. Tel. 3608

LANSJÄR

KVALITÉ och STIL till önskepriser

Salander

Föreningstryck:

Verksamhetsberättelser

Affischer

Program

Papper och Kuvert

samt Brevkort

Biljetter etc.

*God kvalité —
Rimliga priser!*

Nya Samhällets

Boktryckeri

Köpmangatan 5
Sundsvall
Tel. 4588.